

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy 371.16

Hely

Idő "1924"

Személy

Helyszám

Szerző:

Cím: Napfényre a fővárosi tanügyi B-listával

Forrás:

Népszava

Bm

1924. 7. 5.

v. füz.) (Oldal)

Napfényre a fővárosi tanügyi B-listával!

* *

Az elherdált milliárdok. — Az elpocsékolott szellemi értékek. — Revíziót!

Az utóbbi napok fölvételi és iskolamegcsontási botrányai háttérbe szorították a fővárosi közoktatásügyi B-listázás eseményeit. Pedig az, amit a kurzus a B-listázás címén végzett, nemcsak érdemes munkásexisztenciák számainak méltatlan megszegyenítését jelenti, nemcsak azt, hogy a főváros régi becsületességszolgálatát után ragadják ki a kezükből a kenyereket, de egyúttal

ez a keresztény községi kurzus szellemében végrehajtott B-listázás a fővárosnak nagy anyagi és kulturális megkárosítását jelenti.

A kurzus nem is csinált belőle titkot, hogy a B-listázásoknál elsősorban a maga, ugynevezett politikai szempontjait juttatja érvényre. Ezek az ugynevezett szempontok csupán ürügyül szolgáltak arra, hogy a kurzus által az iskolákba berakott, továbbá a politikai szolgálatok fejében előbbrevitt tanerőket megtartassák.

Akiket a kurzus törtetői a proletárdiktatura után az akkori inkvizíciós rohammal eltehettek az utból, azokat kivétel nélkül meg is fosztották a kenyerüktől. A legujabb B-listázásoknál azonban nem jöttek zavarba és indexre tették azokat, akik ellen az ellenforradalmi tatárjárás elején névtelen följelentéseket adtak be, de a kurzus a legrosszabb akarattal sem tudott ellenük érdembe vágó kifogást találni. Azokat tették meg most „megbizhatatlan elemeknek”, akik fölöttes tanügyi hatóságuk legteljesebb megalégedésére szolgálták a fővárost, a kurzus-inkvizíció után egész mostanáig tanítottak és akik ellen

még Haller hirdett minisztersége idején sem volt hajlandó a közoktatásügyi miniszterium elbocsátó határozatot hozni.

Apró ítéleteket sóztak rájuk, amelyeknél sokkal súlyosabbat mondott Vass miniszter humbugnak és Klebelsberg miniszter revíziója al-

kalmasnak. Ezeket a 10—25 évi érdemes működésre visszatekintő pedagógusokat a levitézlett, de a kormány jóvoltából még mindig hatalmaskodó kurzusuralom, teljesen ellenőrzés és felelősség nélkül tette B-listára. Az 1190 B-listás tanerő közül több mint 300 ilyen, hosszabb működésre visszatekintő, elbocsátott tanerő van. Egyrésztük olyan, hogy még a politikai ürügyet sem használhatták ellenük, ám bár erre nem is volt szükség, mert a tanács az egyéb ébredő szempontokat a diszkrécionális joga alapján is érvényesíthette. Nem mondtunk sokat, inkább keveset, amikor azt mondjuk, hogy ezek a régi tisztviselők átlagban 1 millió korona havi nyugdíjra számíthatnak, ami, teljesen szükségtelenül, évi több mint 3½ milliárddal terheli meg a főváros pénztárát. A kurzus megszokta ugyan, hogy könnyen dobálódzik a főváros dolgozóiból kiperelt adómilliárdokkal, ez a fölöslegesen kidobott évi 3½ milliárd azonban még sem csekély összeg, ha meggondoljuk, hogy

például a 60.000 lakosu Kispest városnak az egész évi költségvetése nem nagyobb, mint az az összeg, amelyet kurzusok az idő előtt elbocsátott régi, kipróbált tanerők nyugdíja fejében kifizetnek.

Ez a sokmilliárdos kiadás évtizedekig terheli majd a fővárost, mert az elbocsátottak nagy része javakorabeli, 28—43 éves ember, akik a nyugdíjuknál alig 10—30%-nál nagyobb fizetés fejében még nagyon hosszú ideig produktív munkát végezhetnek volna a főváros javára. Itt tehát bünsös könnyelműséggel történt pénz-pocsékolásról van szó.

Fölötte kíváncsiak vagyunk, hogy ugyan mire van a fővárosnál a kormánybiztos, ha mindez ellenőrzés nélkül, akadály nélkül megtörténhetik? A kormány kötelessége, hogy a főváros anyagi érdekeinek védelmében vegye sürgős revízió alá az elbocsátásokat és állapítsa meg, hogy a mostanában fölvevő fiatalabb

tanerők, akiknek a B-listázása — ha már erre a szomorú aktusra sor került — a fővárosnak összehasonlíthatatlanul kevesebb terhet jelentett volna, miért jutottak előnyösebb helyzetbe a régi kipróbált tanerőknél?

Revízió szükséges

annak megállapítására, hogy miért nem azokat bocsátották el, akiket az állami B-listázási akció megindítása után hirtelenében tettek be új állásokba?

A B-listázások-okozta anyagi kárt hangsúlyoztuk elsősorban, mert a jelenlegi viszonyok között valóban meddő dolog holmi kulturális és erkölcsi károkat emlegetni. Nem hinnők, hogy a világ legelmaradottabb zugában megengedték volna maguknak uralmon lévő pártok és emberek azt a rettenetes pazarlást szellemi értékekben, ami itt nálunk történt. 330-nál több régi, kiváló pedagógus, aki évtizedes munka elméleti és gyakorlati tapasztalatait halmozta föl magában, most elszéledhet és ke-

reshet új pályát magának. A főváros közoktatás ügye pedig, amelyből a kurzus kasztrálta a szellemi értékek gerincét, mint valami puhány omlik bele a tudatlanságba és a tapasztalatlanságba. A „lezüllött vörös Bécs”.

az öt esztendeje szocialista vezetés alatt lévő osztrák főváros nem csinált B-listát. Egyetlen keresztény-szocialis tanítót setett ki az utcára.

Azokat bocsátotta el előnyös körülmények között, akik maguk kérték s a létszámszállítást úgy vitte keresztül, hogy nem alkalmazott új tanerőt. Ellenben a keresztény községi főváros ennek a fordítottját csinálta.

A B-listára helyezett tanítók ügye fölött a

kurzusfőváros nem térhet oly könnyen napi-rendre, mint ahogy elképzelte. Ez a kurzustény minden részében kellő megvilágításba fog kerülni. *A tisztességes közvélemény követeli a B-listázások revízióját.* A tisztességes közvélemény nem nézheti szótlanul, hogy kiváló tanárokat kidobjanak, miután előzetesen, szükség nélkül, kineveztek melléjük ugyanarra a tanzakra másik tanerőt. Meg kell hallani a közvéleménynek ama B-listázottak panaszeit is, akiket *egy fillér nélkül bocsátottak el*, a legsötétebb kétségbeesésbe taszítván őket. Ha a kormány és a kormánybiztos komolyan ellenőrizné

azt a munkát, ami a városházán folyik és nem folyik,

nem azokat bocsátanák el — és itt mi nemcsak a tanítókra gondolunk —, akik évtizedeken át tanultak és küzdöttek, hogy a fővárosnál elfoglalt állásukat, mint komoly élethivatást tölthessék be.